

BAB I

BUBUKA

1.1 Kasang Tukang

Naskah drama nya éta karya sastra anu ngungkabkeun carita ngaliwatan dialog-dialog para tokohna (Sumardjo jeung Saini, 1988, kc. 31). Naskah drama minangka hiji karya sastra tangtu baé mangrupa hasil karya cipta jeung kréativitas manusa anu jadi bagian tina seni. Ari seni tangtu waé mibanda unsur kaéndahan. Unsur kaéndahan nu nyangkaruk dina naskah drama mangrupa imaji-imaji nu diadaptasi tina hirup kumbuhna manusa. Ieu hal luyu jeung Tambajong (1981, kc. 15) anu nyebutkeun yén naskah drama mangrupa hasil tina kontémplasi akal jeung perasaan pangarang dina nyanghareupan kahirupan nu nyata.

Pikeun nyangking ma'na-ma'na imaji tina hiji naskah drama, perlu diolah unsur kaéndahanana sabab unsur éstétis nu dilarapkeunana mangrupa tanda-tanda. Kitu deui ngeunaan naskah drama *Sadrah* karya Nazarudin Azhar anu mibanda tanda-tanda dina ngagambarkéun kahirupan manusa, perlu dianalisis sangkan leuwih kaharti ma'nana. Ku kituna ulikan anu baris dipaké dina nganalisis naskah drama *Sadrah* karya Nazarudin Azhar nya éta ulikan sémiotik anu nyoko kana tanda.

Sémiotik nya éta élmu ngeunaan tanda-tanda anu nyampak dina kahirupan masarakat. Tanda-tanda téh bisa mangrupa kecap, isarah, lampu lalu lintas, struktur karya sastra, struktur film, kaasup fénoména sosial jeung kabudayaan anu aya di masarakat. Ieu hal luyu jeung Endraswara (2013, kc. 63) nu nétélakeun yén sémiotik nya éta élmu anu maluruh tanda-tanda dina karya sastra. Sémiotik mangrupa élmu anu maluruh tanda-tanda dumasar kana kode-kode anu tangtu. Éta tanda-tanda téh muncul dina tindak komunikasi manusa ngaliwatan basa, boh sacara lisan atawa sacara isarah. Numutkeun Nurgiyantoro (2002, kc. 40) tanda téh nya éta hiji hal anu ngawakilan hal séjén anu bisa mangrupa pangalaman, rasa, sawangan, jrrd.

Sanajan ieu naskah drama ditalungtik kalawan maké pamarekan sémiotik, tetep kudu diguar kalawan niténan unsur otonomna sangkan leuwih écés ma'nana. Ieu hal luyu jeung Pradopo (2010, kc. 141) anu nyebutkeun yén panalungtikan anu ngagunakeun pamarekan sémiotik teu bisa leupas tina pamarekan struktural.

Kasang tukang dipilihna naskah drama *Sadrah* karya Nazarudin Azhar pikeun objék panalungtikan, lantaran euyeub pisan tanda-tanda ngeunaan kahirupan manusa anu nyangkaruk di jerona. Tanda-tanda nu aya dina naskah drama *Sadrah* karya Nazarudin Azhar téh kudu dianalisis jeung dihartikeun ma'nana sangkan eusi tur maksud tujuanana bisa dipikanyaho kalawan écés.

Di Departemen Pendidikan Bahasa Daerah anu ngulik kalawan ngagunakeun pamarekan sémiotik kaitung loba, tapi réréana nganalisis novel atawa carpon, sedengkeun nu ngulik naskah drama mah jarang. Anu ngulik naskah drama kalawan ngagunakeun ulikan sémiotik nyaéta: Sandi Setiawan Sentosa (2010) judulna *Kajian Sémiotik dina Naskah Drama Jeblog Karya Nazarudin Azhar* jeung Sanjani R (2012) judulna *Analisis Naskah Drama Meredong Karya Rosyid E. Abby Saduran tina Naskah Drama Ke Karya Yudhistira ANM Massardi (Ulikan Sémiotik)*.

Dumasar kana tinimbangan nu dijéntrékeun di luhur, naskah drama *Sadrah* karya Nazarudin Azhar téh luyu pikeun ditalungtik kalawan ulikan sémiotik. Ku kituna ieu skripsi dibéré judul “Analisis Sémiotik Naskah Drama *Sadrah* Karya Nazarudin Azhar”.

1.2 Watesan jeung Rumusan Masalah

1.2.1 Watesan Masalah

Sangkan henteu lega teuing ambahanana tur henteu méngpar tina udagan nu geus dirancang ti saméméhna, masalah dina ieu panalungtikan téh diwatesanan ku nalungtik naskah drama *Sadrah* karya Nazarudin Azhar kalawan ngébréhkeun struktur jeung aspék sémiotik nu nyangkaruk di jerona. Salian ti éta, ulikan sémiotik dina ieu panalungtikan diwatesanan ku nalungtik aspék ikon, indéks, jeung simbolna.

1.2.2 Rumusan Masalah

Ieu panalungtikan téh ngaguar unsur-unsur pangwangun naskah drama *Sadrah* karya Nazarudin Azhar jeung aspék sémiotik nu nyangkaruk di jerona. Sangkan leuwih jéntré, masalah-masalah nu aya dina ieu panalungtikan téh dirumuskeun dina wangun patalékan ieu di handap:

1. Kumaha struktur naskah drama (téma, fakta carita, sarana sastra) jeung unsur naskah drama (prolog, dialog, pembabakan, adegan, kramagung, solilokui, épilog) dina naskah drama *Sadrah* karya Nazarudin Azhar?
2. Aspék sémiotik (ikon, indéks, simbol) naon waé nu nyangkaruk dina naskah drama *Sadrah* karya Nazarudin Azhar?

1.3 Tujuan Panalungtikan

1.3.1 Tujuan Umum

Tujuan tina ieu panalungtikan téh nya éta pikeun ngaidéntifikasi jeung ngadéskripsiéun struktur naskah drama, unsur naskah drama jeung aspék-aspék sémiotik nu aya dina naskah drama *Sadrah* karya Nazarudin Azhar nu saacanna dipesék kalawan ngagunakeun pamarekan sémiotik.

1.3.2 Tujuan Husus

Salian ti miboga tujuan umum, ieu panalungtikan miboga tujuan husus pikeun ngadéskripsiéun:

1. Struktur naskah drama (téma, fakta carita, sarana sastra) jeung unsur naskah drama (prolog, dialog, pembabakan, adegan, kramagung, solilokui, épilog) dina naskah drama *Sadrah* karya Nazarudin Azhar.
2. Aspék sémiotik (ikon, indéks, simbol) nu nyangkaruk dina naskah drama *Sadrah* karya Nazarudin Azhar.

1.4 Mangpaat Panalungtikan

1.4.1 Mangpaat Teoritis

Ieu panalungtikan dipiharep miboga mangpaat pikeun ngeuyeuban kamajuan élmu pangaweruh sastra Sunda hususna dina nganalisis hiji karya sastra drama ngaliwatan pamarekan sémiotik.

1.4.2 Mangpaat Praktis

Mangpaat anu dipiharep dina ieu panalungtikan sacara praktis nyaéta:

- a. Pikeun méré informasi yén naskah drama bisa diulik tina jihat sastrana, teu saukur tina jihat pintonanana.
- b. Méré informasi ngeunaanan analisis karya sastra wangan naskah drama dumasar kana struktur pangwanganuna.
- c. Pikeun méré gambaran ngeunaan analisis karya sastra naskah drama kalawan ngagunakeun ulikan sémiotik.

1.5 Wangenan Operasional

Istilah-istilah nu perlu dipedar dina ieu panalungtikan nyaéta:

1. Naskah drama nyaéta karangan sastra anu midangkeun carita atawa lalakon ku dialog, digarap pikeun dijieu hiji pintonan.
2. Analisis sémiotik nyaéta panalungtikan anu nyoko kana tanda-tanda anu nyampak dina karya sastra kalayan pedaran anu jero tur sistematis.
3. Sadrah nyaéta judul naskah drama basa Sunda nu dikarang ku Nazarudin Azhar.

1.6 Anggapan Dasar

Anggapan dasar nyaéta asumsi nu jadi cecepengan dina sakabéh sawangan tina kgiatan kana masalah nu keur disanghareupan (Surakhmad dina Sanjani, 2012, kc.8). Ku kituna ieu panalungtikan miboga sababaraha anggapan dasar, nyaéta:

1. Naskah drama *Sadrah* mangrupa karya sastra.
2. Naskah drama bisa dianalisis unsur-unsur caritana.

1.7 Sistematika Tulisan

BAB I ngawengku kasang tukang, watesan jeung rumusan masalah, tujuan panalungtikan, mangpaat panalungtikan, wangenan operasional, anggapan dasar, sarta sistematika tulisan.

BAB II ngawengku tiori ngeunaan tiori drama jeung tiori sémiotik.

BAB III ngawengku métode panalungtikan, téhnik panalungtikan, jeung sumber data.

BAB IV ngawengku analisis struktur-sémiotik naskah drama *Sadrah* karya Nazarudin Azhar.

BAB V ngawengku kacindekan jeung saran kana panalungtikan anu geus dilaksanakeun.